

2019-11-28
Ju2019/03980/PO

Justitiedepartementet

Polismyndigheten
Säkerhetspolisen
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Tullverket
Försvarmakten
Totalförsvarets forskningsinstitut

Uppdrag att kraftsamla för att öka samhällets samlade förmåga att hantera explosiva varor och den illegala användningen av dessa

Regeringen ger Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Tullverket, Försvarmakten och Totalförsvarets forskningsinstitut i uppdrag att gemensamt öka samhällets förmåga att hantera explosiva varor samt förebygga och förhindra den illegala införseln och användningen av dessa.

I uppdraget ingår att:

- Stärka det operativa samarbetet och utveckla arbetsmetoder för att gemensamt öka förmågan att hantera problematiken med explosiva varor samt förebygga och förhindra den illegala användningen av dessa.
- Öka kunskapen kring ursprung, införsel, utformning och hantering av de explosiva varor som innehas och används i kriminella sammanhang.
- Samråda med relevanta myndigheter och branschorganisationer om att förbättra kontroller och inspektioner inom explosivvaruområdet. I uppdraget ingår även att undersöka och föreslå hur systemet för civil användning av explosiva varor kan förbättras för att minska risken att de används illegalt.
- Stärka det nationella och internationella samarbetet för att förebygga och förhindra illegal införsel och tillverkning av explosiva varor.

Uppdraget ska redovisas till regeringen (Justitiedepartementet) senast den 30 november 2021. En delredovisning ska lämnas senast den 30 september 2020. Polismyndigheten ansvarar för den gemensamma redovisningen.

Skälen för regeringens beslut

Våldet i kriminella sammanhang och mellan kriminella aktörer har förändrats. Antalet skjutningar har ökat betydligt under 2000-talet och en rad skjutningar har ägt rum på offentliga platser. Enligt Polismyndigheten kan ökningen av skjutningar till stor del härledas till konflikter mellan kriminella grupperingar. De senaste åren har dessa konflikter även utmynnat i en ökad benägenhet att använda explosiva varor. Så många sprängningar som ägt rum i Sverige under 2019 har inte skett tidigare under modern tid.

Denna utveckling och upptrappning av våldsanvändning i kriminella sammanhang har inneburit en betydande fara för tredje man. Attityden hos kriminella gentemot tredje man har blivit mer likgiltig. Detta är något som regeringen aldrig kan acceptera och det är viktigt att hela samhället står upp mot den grova kriminaliteten.

Polismyndigheten och andra brottsbekämpande myndigheter arbetar på flera fronter för att komma åt den organiserade brottsligheten. Det stora antalet sprängningar som har drabbat Sverige saknar motstycke i andra jämförbara länder, vilket ställer nya krav på såväl Polismyndigheten som andra berörda myndigheter. En förutsättning för att vända utvecklingen är att myndigheter samarbetar och delar information så att kunskapen sprids och myndigheterna får tillgång till nödvändiga verktyg för att kunna hitta och lagföra individer som begår brott. En annan förutsättning är att kriminellas tillgång till explosiva varor upphör. Det behöver ske genom att illegal tillverkning och smuggling av explosiva varor förhindras men även genom fler kontroller och en säker hantering av legala explosiva varor.

De sprängningar som sker i kriminella sammanhang och mellan kriminella aktörer innebär ett hot mot människors säkerhet, mot känslan av trygghet i samhället och i förlängningen mot rättssamhället och demokratin. Att möta detta hot tillhör statens kärnuppgifter. Utvecklingen kräver att berörda myndigheter tar ett helhetsgrepp kring problemen och kan agera med uthållighet i sina insatser. Det är av största vikt att denna utveckling inte tillåts fortsätta och att myndigheterna tillsammans gör det som krävs för att vända utvecklingen. Gemensamt kan myndigheterna inom ramen för detta

uppdrag bidra till att öka förmågan att hantera explosiva varor samt förebygga och förhindra den illegala användningen av dessa.

På regeringens vägnar

Mikael Damberg

Emma Lindahl Timmelstad

Likalydande

Polismyndigheten
Säkerhetspolisen
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Tullverket
Försvarmakten
Totalförsvarets forskningsinstitut

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/L4, SSK
Finansdepartementet/BA, SKA S3
Försvarsdepartementet/MFI, MFU